

Nastroje społeczne w grudniu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Połowa badanych – nieco więcej niż w listopadzie – ocenia rozwój sytuacji w kraju negatywnie (50%, wzrost o 3 punkty procentowe), mniej więcej co trzeci – pozytywnie (32%), a blisko co piąty nie ma zdania na ten temat (18%). W prognozach na najbliższy rok obawy przed pogorszeniem wybrzmiewają silniej niż nadzieje na poprawę (34% wobec 21%), a znaczna część pytaných nie spodziewa się zmian (36%).
- W stosunku do poprzedniego pomiaru przybyło niezadowolonych z sytuacji politycznej (z 38% do 42%), ubyło oceniających ją przeciętnie (z 39% do 37%), a udział zadowolonych praktycznie się nie zmienił (16%). Wzrosły odsetki liczących na poprawę w tej kwestii (z 20% do 22%) oraz obawiających się pogorszenia (z 24% do 28%), a zmniejszył się udział nieoczekujących zmian (z 45% do 37%).
- W porównaniu z ostatnim badaniem nie zmieniły się opinie na temat sytuacji gospodarczej. Mniej więcej co czwarty respondent ocenia ją pozytywnie (26%), co trzeci negatywnie (32%), a największa część – przeciętnie (38%). Poprawiły się natomiast prognozy na najbliższy rok. Przybyło oczekujących poprawy (z 18% do 22%), a ubyło obawiających się pogorszenia (z 30% do 28%). Nadal najczęściej osób uważa, że sytuacja gospodarcza się nie zmieni (40%).
- Większość badanych deklaruje, że im i ich rodzinom żyje się dobrze (61%), co trzeci (34%, wzrost o 2 punkty procentowe) – że przeciętnie, a relatywnie niewielu – że źle (4%). Blisko połowa uważa, że w ciągu najbliższego roku poziom życia ich i ich rodzin nie zmieni się (48%, spadek o 6 punktów), co piąty liczy na poprawę (20%, wzrost o 3 punkty) i mniej więcej tyle samo obawia się pogorszenia (21%, wzrost o 2 punkty).

SPIS TREŚCI

Rozwój ogólnej sytuacji w kraju	1
Oceny	1
Przewidywania	3
Sytuacja polityczna	4
Oceny	4
Przewidywania	6
Sytuacja gospodarcza	7
Oceny	7
Przewidywania	8
Sytuacja własna badanych i materialne warunki życia	9
Oceny	9
Przewidywania	12

W stosunku do poprzedniego pomiaru zwiększyło się nieco niezadowolenie z kierunku zmian dokonujących się w kraju oraz z sytuacji politycznej¹. Z kolei prognozy odnoszące się do sytuacji politycznej są bardziej spolaryzowane niż ostatnio, a przewidywania co do sytuacji gospodarczej trochę się poprawiły. Oceny i prognozy dotyczące warunków materialnych gospodarstw domowych respondentów są lepsze niż poprzednio.

ROZWÓJ OGÓLNEJ SYTUACJI W KRAJU

Oceny

W porównaniu z wcześniejszym badaniem przybyło nieco niezadowolonych z kierunku zmian dokonujących się w kraju (o 3 punkty, do 50%), a udział zadowolonych nie zmienił się (32%). Blisko co piąty ankietowany nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat (18%).

TABELA 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
W dobrym	38	40	38	38	34	37	37	35	35	29	36	31	32	32
W złym	38	37	42	40	46	45	43	45	47	49	47	47	47	50
Trudno powiedzieć	24	23	20	22	20	18	20	20	18	22	18	21	21	18

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (416) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

– wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),

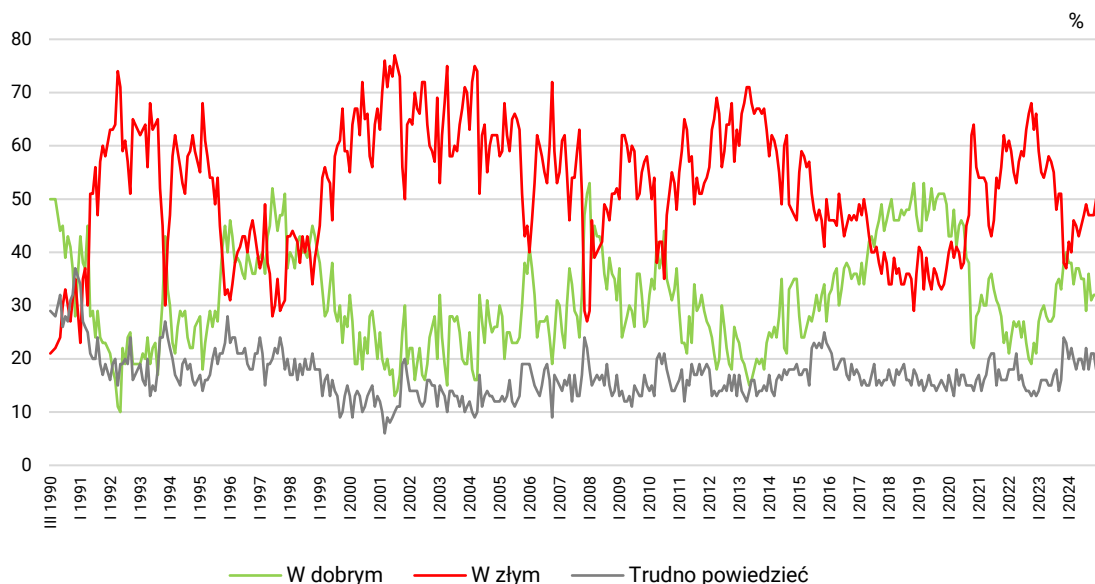
– wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,

– samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 listopada do 8 grudnia 2024 roku na próbie liczącej 915 osób (w tym: 56,6% metodą CAPI, 26,9% – CATI i 16,5% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

Częściej niż inni pozytywnie rozwój sytuacji w kraju oceniają badani w wieku 45–54 lata (42%), mieszkańcy dużych miast liczących od 100 000 do 499 999 mieszkańców (44%), absolwenci wyższych uczelni (41%), osoby o dochodach na osobę w gospodarstwie domowym wynoszących co najmniej 4000 zł (42–45% w zależności od kategorii), a także zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (39%). W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej przedstawiciele średniego personelu, technicy (49%), a w dalszej kolejności – pracujący na własny rachunek (39%) oraz kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (38%).

Opinie na temat kierunku zmian dokonujących się w Polsce wyraźnie różnicują poglądy polityczne oraz poziom religijności badanych. Częściej zadowolenie w tym obszarze wyrażają osoby rzadziej praktykujące religijnie (39% zadowolonych wśród praktykujących kilka razy w roku i 38% wśród w ogóle niepraktykujących), identyfikujące się z lewicą (52%), a w potencjalnych elektoratach partyjnych – zwolennicy Koalicji Obywatelskiej, a w dalszej kolejności – Trzeciej Drogi. Zdecydowanie negatywnie rozwój sytuacji w kraju postrzegają sympatycy Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji. Wśród osób o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych oraz niezamierzających głosować również przeważa krytycyzm.

TABELA 2

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	65	15	20
Trzecia Droga	56	28	16
Konfederacja Wolność i Niepodległość	20	68	12
Prawo i Sprawiedliwość	12	79	9
Niezdecydowani, na kogo głosować	19	59	21
Niegłosujący	20	57	23

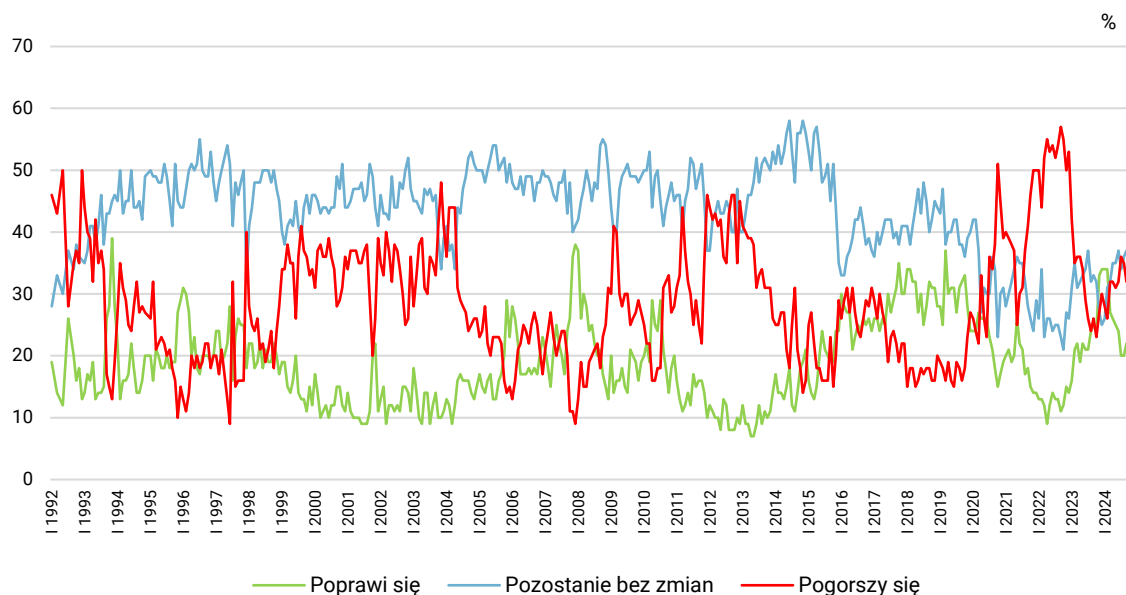
Przewidywania

Podobnie jak poprzednio co piąty badany uważa, że sytuacja w Polsce poprawi się (21%), co trzeci obawia się jej pogorszenia (34%), a więcej niż co trzeci sądzi, że pozostanie ona niezmienną (36%). Co jedenasty nie ma wyrobionej opinii w tej kwestii (9%).

TABELA 3

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
Poprawi się	33	34	34	34	27	26	25	24	20	20	22	20	20	21
Nie zmieni się	27	25	26	31	32	35	35	37	34	36	37	36	36	36
Pogorszy się	27	30	28	26	32	32	31	32	36	35	32	35	33	34
Trudno powiedzieć	13	11	12	9	10	8	9	7	9	9	8	9	11	9

RYS. 2. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA POLITYCZNA

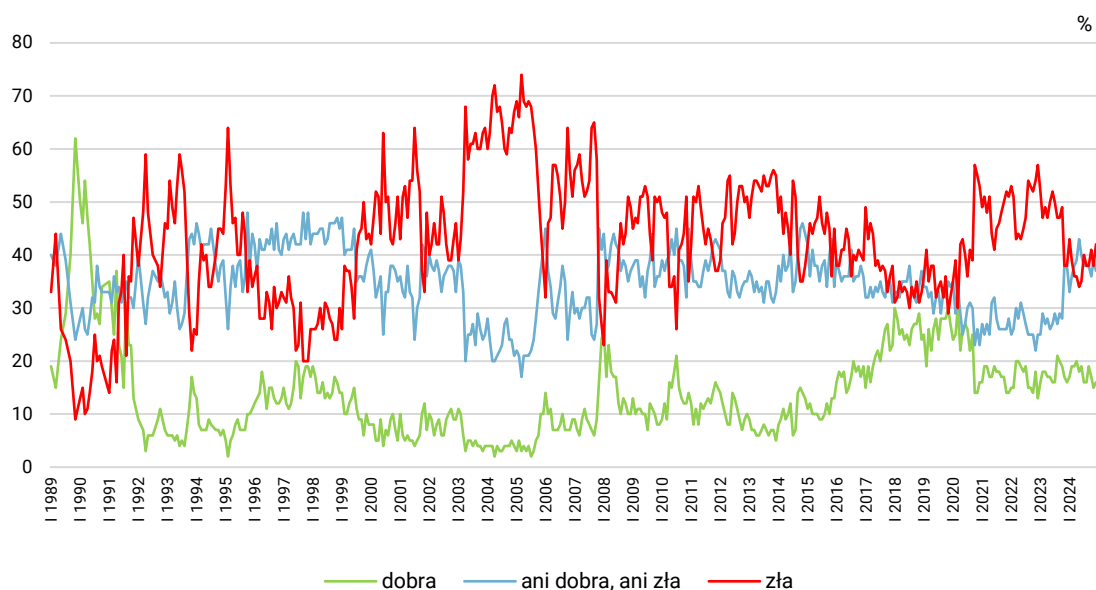
Oceny

W stosunku do ostatniego pomiaru wzrosło niezadowolenie z sytuacji politycznej (z 38% do 42%), udział zadowolonych praktycznie nie zmienił się (16%), a odsetek oceniających ją przeciętnie nieco się zmniejszył (z 39% do 37%). Relatywnie niewielu nie ma zdania na ten temat (6%).

TABELA 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– Dobra	17	16	17	19	19	20	18	19	16	16	19	17	15	16
– ani dobra, ani zła	38	38	33	36	38	39	43	40	38	38	38	36	39	37
– zła	38	38	43	39	36	36	34	35	40	38	38	41	38	42
Trudno powiedzieć	7	8	7	5	7	6	5	6	6	8	5	7	8	6

RYS. 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

W ocenach sytuacji politycznej występują podobne zróżnicowania społeczno-demograficzne jak w przypadku kierunku zmian dokonujących się w Polsce. Stosunkowo dobrze sytuację polityczną postrzegają badani w wieku 45–54 lata (24%), mieszkańcy dużych i największych miast (22%), absolwenci wyższych uczelni (23%), osoby o dochodach w gospodarstwie domowym wynoszących co najmniej 4000 zł *per capita* (22–23% w zależności od kategorii) oraz zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (21%). W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej pracujący na własny rachunek (23%).

Ponadto lepiej niż inni sytuację polityczną w Polsce postrzegają niepraktykujący religijnie (22%), osoby o lewicowych poglądach politycznych (30%), a w elektoratach – zwolennicy Koalicji Obywatelskiej.

TABELA 5

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Koalicja Obywatelska	41	42	14	3
Trzecia Droga	31	45	22	2
Konfederacja Wolność i Niepodległość	5	34	59	2
Prawo i Sprawiedliwość	3	29	63	5
Niezdecydowani, na kogo głosować	4	38	50	7
Niegłosujący	6	36	48	10

Przewidywania

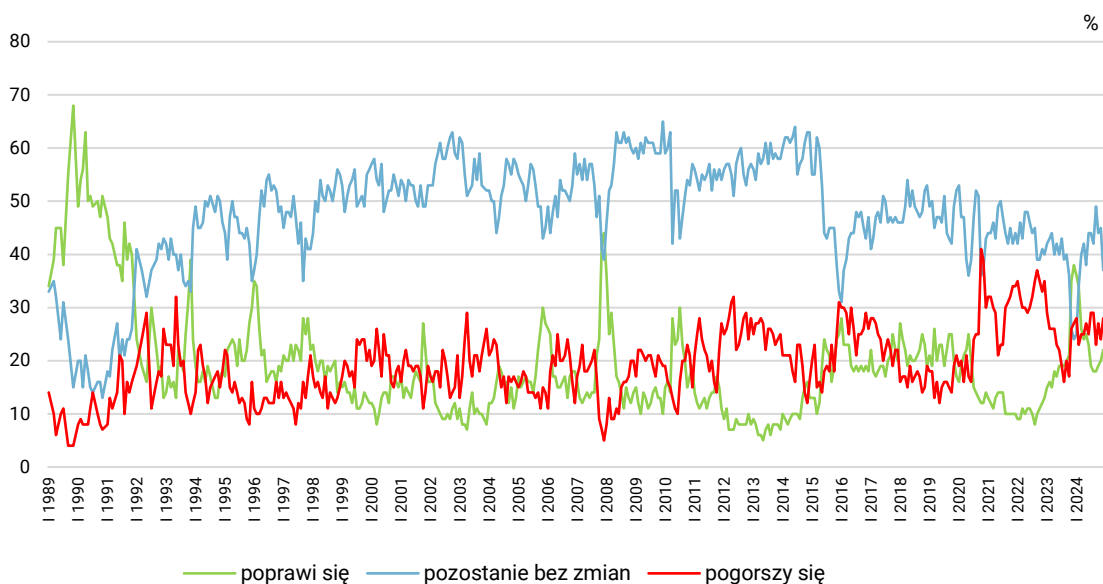
Na przestrzeni ostatniego miesiąca spolaryzowały się trochę przewidywania dotyczące sytuacji politycznej. Zwiększyły się odsetki przewidujących poprawę (z 20% do 22%), jak i obawiających się pogorszenia (z 24% do 28%), a zmniejszył się udział sądzących, że sytuacja się nie zmieni (o 8 punktów, do 37%). Co ósmy ankietowany nie ma zdania na ten temat (13%).

TABELA 6

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– poprawi się	35	38	36	34	26	24	25	23	19	18	18	19	20	22
– nie zmieni się	26	24	25	34	40	42	38	44	44	42	49	44	45	37
– pogorszy się	26	27	28	23	25	25	27	25	29	29	23	27	24	28
Trudno powiedzieć	13	11	11	8	9	9	10	7	8	11	10	9	11	13

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA GOSPODARCZA

Oceny

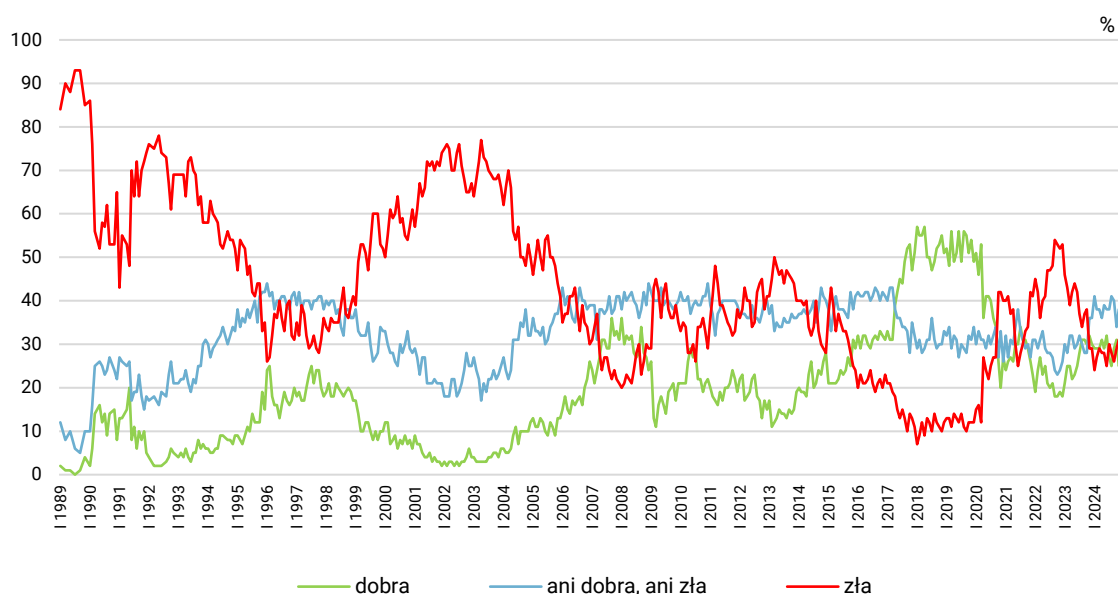
Opinie o sytuacji gospodarczej pozostały praktycznie bez zmian. Mniej więcej co czwarty badany ocenia ją dobrze (26%), co trzeci – źle (32%), a największa część respondentów postrzega ją przeciętnie (38%). Bardzo niewielu nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie (5%).

TABELA 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– dobra	32	30	29	29	29	31	29	32	27	25	29	31	25	26
– ani dobra, ani zła	36	36	41	38	38	36	39	38	38	41	40	34	38	38
– zła	29	29	24	27	29	28	28	25	30	28	26	29	31	32
Trudno powiedzieć	4	5	6	6	5	5	4	5	5	6	5	6	6	5

CBOS

RYS. 5. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Sytuację gospodarczą częściej pozytywnie oceniają mężczyźni niż kobiety (30% wobec 22%), a uwzględniając inne charakterystyki społeczno-demograficzne, zauważyć można, że stosunkowo często pozytywnie na jej temat wypowiadają się badani w wieku 35–44 lata (32%), mieszkańcy miast

liczących od 20 000 do 499 999 mieszkańców (34–36% w zależności od kategorii), absolwenci wyższych uczelni (30%), respondenci o wyższych dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 4000 zł (31–35% w zależności od kategorii), zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (35%), a w grupach społeczno-zawodowych – pracujący na własny rachunek (44%).

Istotne znaczenie w tym kontekście odgrywają również poglądy polityczne. Ponadprzeciętnie dobrze kondycję gospodarki oceniają respondenci identyfikujący się z lewicą (38%), a w potencjalnych elektoratach partyjnych – popierający Koalicję Obywatelską, a w dalszej kolejności Trzecią Drogę. Wśród sympatyków tych ugrupowań zadowolonych jest więcej niż niezadowolonych. Natomiast wśród zwolenników Konfederacji, Prawa i Sprawiedliwości, osób o niesprecyzowanych preferencjach oraz niezamierzających głosować niezadowolenie wyraźnie przeważa nad zadowoleniem.

TABELA 8

Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Koalicja Obywatelska	49	34	13	4
Trzecia Droga	39	48	11	2
Konfederacja Wolność i Niepodległość	12	37	48	3
Prawo i Sprawiedliwość	11	38	47	4
Niezdecydowani, na kogo głosować	13	42	37	7
Niegłosujący	20	42	32	7

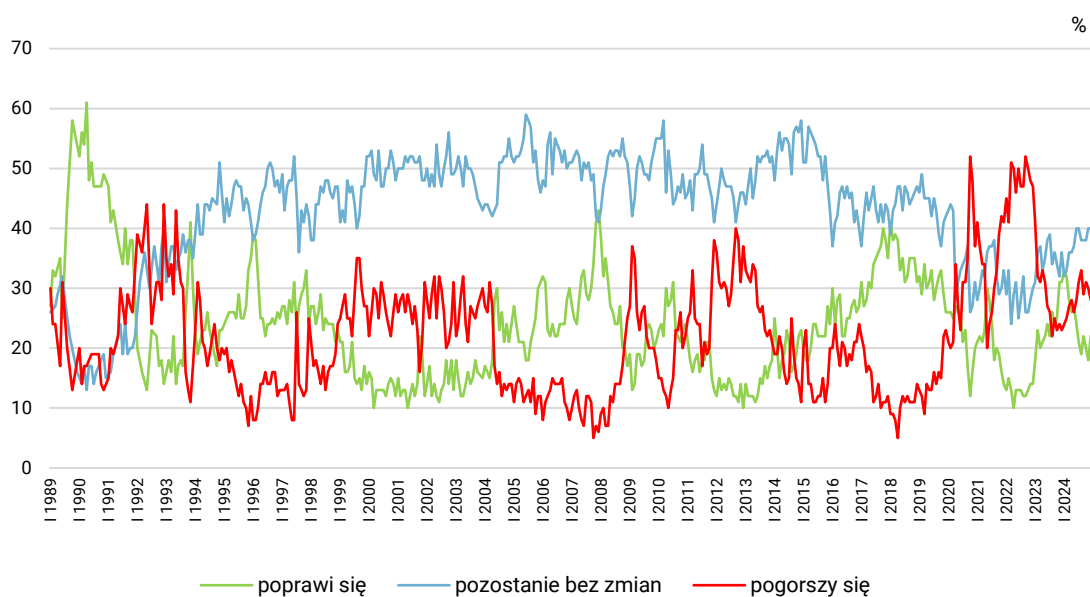
Przewidywania

W stosunku do ostatniego pomiaru zwiększył się udział liczących na poprawę sytuacji gospodarczej (o 4 punkty, do 22%), nieco zmniejszył prognozujących pogorszenie (o 2 punkty, do 28%), a odsetek nieoczekujących zmian nie zmienił się (40%). Co dziesiąty badany nie ma zdania w tej kwestii (10%).

TABELA 9

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– poprawi się	31	31	33	32	28	26	27	24	21	19	22	20	18	22
– nie zmieni się	32	36	32	33	36	36	37	40	40	38	38	38	40	40
– pogorszy się	24	23	24	25	27	28	26	28	31	33	29	31	30	28
Trudno powiedzieć	13	11	11	10	9	10	9	8	8	10	10	11	12	10

RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

SYTUACJA WŁASNA BADANYCH I MATERIALNE WARUNKI ŻYCIA

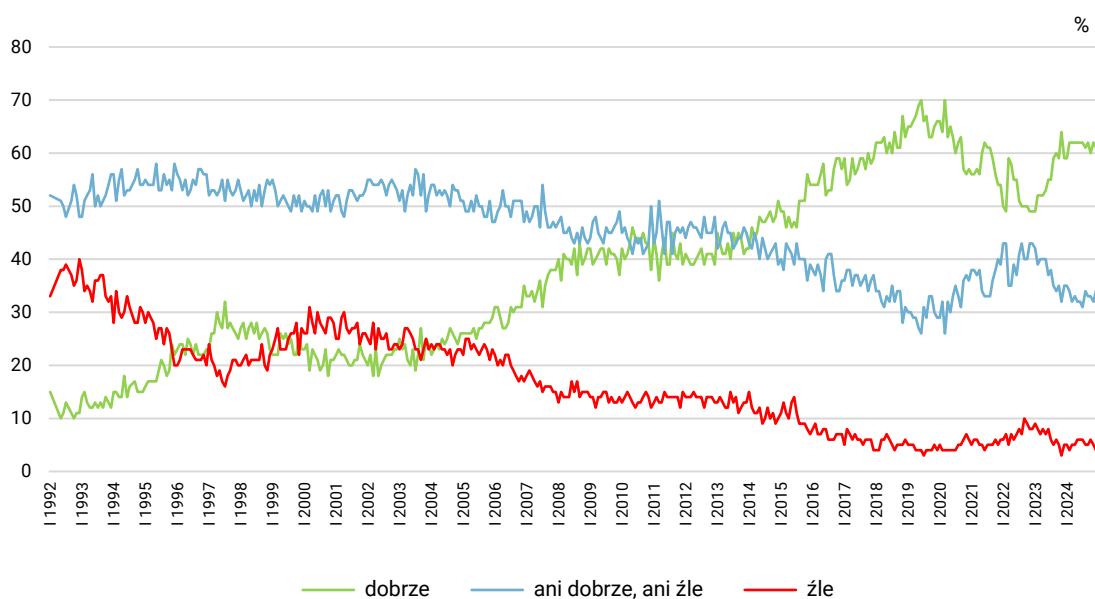
Oceny

Podobnie jak w poprzednich miesiącach większość badanych zadeklarowała, że im i ich rodzinom żyje się dobrze (61% wobec 62% ostatnio), co trzeci – że przeciętnie (34% wobec 32%), a relatywnie niewielu – że źle (4% wobec 5%).

TABELA 10

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– dobrze	64	59	59	62	62	62	62	62	62	61	62	60	62	61
– ani dobrze, ani źle	32	35	35	34	32	33	32	32	31	34	33	33	32	34
– źle	3	5	5	4	5	5	6	6	6	5	5	6	5	4

RYS. 7. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

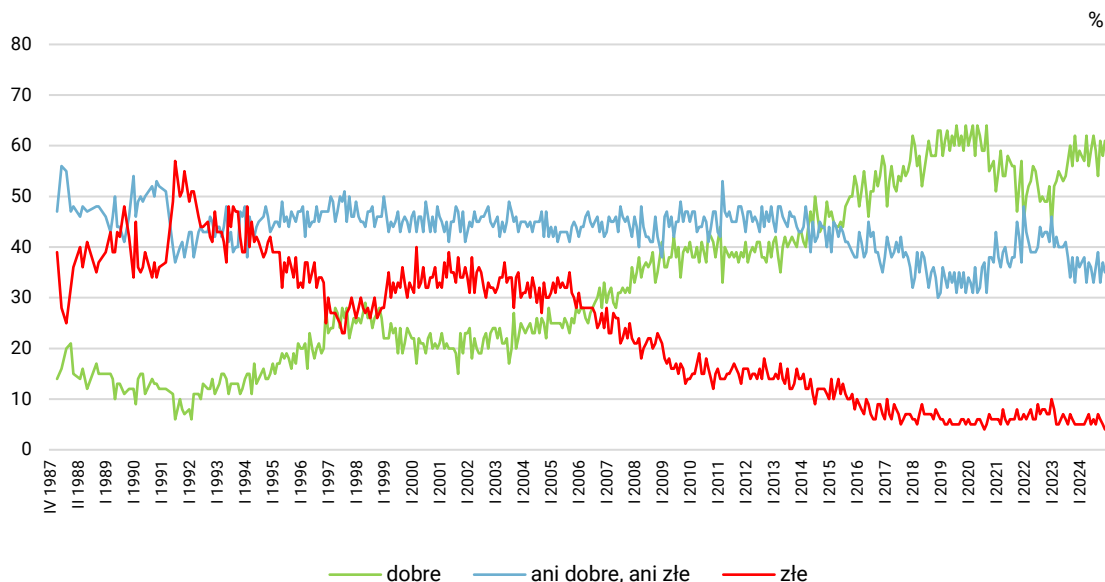
Pomięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

W grudniu 61% respondentów wyraziło zadowolenie z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych (o 3 punkty więcej niż ostatnio), 4% – niezadowolenie (wobec 5% poprzednio), a więcej niż co trzeci (35%, spadek o 2 punkty) – ocenił je przeciętnie.

TABELA 11

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– dobre	62	57	59	58	57	62	56	59	62	59	54	61	58	61
– ani dobre, ani źle	33	38	36	37	38	33	37	36	33	36	39	33	37	35
– źle	5	5	5	5	5	6	7	5	6	5	7	6	5	4

RYS. 8. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego?
Czy są one:

Stosunkowo najbardziej zadowoleni z poziomu życia oraz warunków materialnych swoich gospodarstw domowych są respondenci osiągający najwyższe dochody *per capita* wynoszące 6000 zł lub więcej (odsetki odpowiednio: 94% i 89%), absolwenci wyższych uczelni (po 73%), a uwzględniając wiek – osoby mające od 35 do 44 lat (odsetki odpowiednio: 74% i 71%) oraz najmłodszy badani, w wieku 18–24 lata (odsetki odpowiednio: 74% i 69%). Biorąc pod uwagę wielkość miejscowości zamieszkania, relatywnie największe odsetki zadowolonych z warunków materialnych gospodarstw domowych notujemy wśród mieszkańców miast liczących od 20 000 do 499 999 (66–69% zadowolonych w zależności od kategorii), a w przypadku poziomu życia – mieszkańców miast mających do 99 999 ludności (67–69% w zależności od kategorii). Odsetki zadowolonych wśród mieszkańców największych miast są zbliżone do tych wśród ogółu, niemniej jednak zwraca uwagę, że stosunkowo wielu spośród nich wyraża niezadowolenie (po 10% niezadowolonych z poziomu życia i warunków materialnych). W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najwyższe odsetki zadowolonych z poziomu życia i warunków materialnych rejestrujemy wśród pracujących na własny rachunek (odpowiednio: 80% i 84%), uczniów i studentów (80% i 83%) oraz kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem (80% i 78%).

Przewidywania

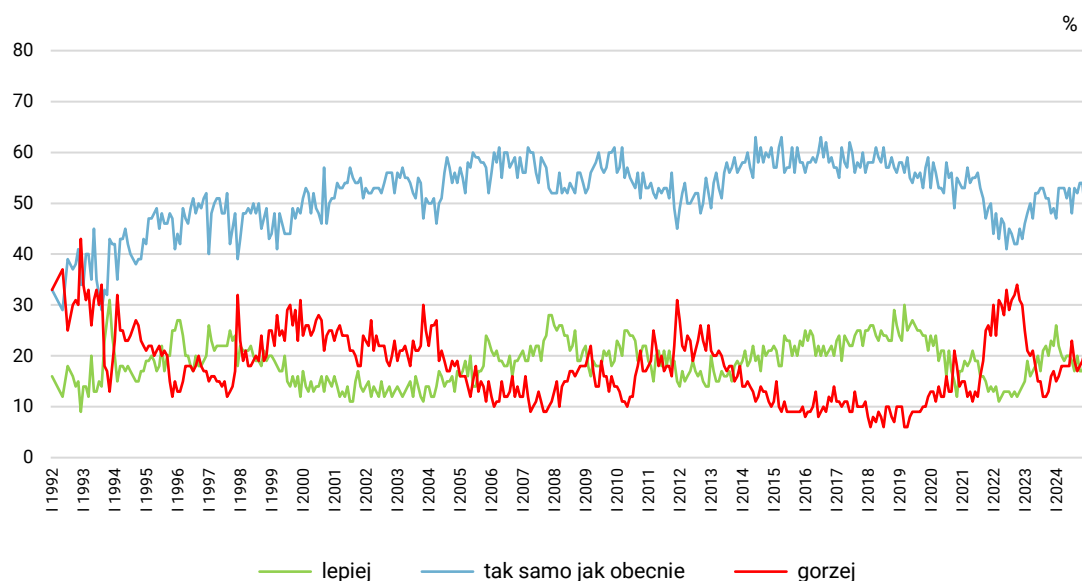
Prognozy dotyczące poziomu życia respondentów i ich rodzin są nieco bardziej spolaryzowane niż ostatnio. Zwiększył się odsetek liczących na poprawę (z 17% do 20%), jak również obawiających się pogorszenia (z 19% do 21%). Zmniejszył się natomiast udział niespodziewających się zmian w tej kwestii (z 54% do 48%).

TABELA 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– lepiej	23	22	26	22	20	19	20	20	19	17	20	17	17	20
– tak samo	48	49	47	53	53	53	51	53	48	53	52	54	54	48
– gorzej	16	17	15	16	18	18	18	18	23	19	17	18	19	21
Trudno powiedzieć	13	12	12	9	10	10	11	9	10	11	11	11	10	11

CBOS

RYS. 9. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:

Pomięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

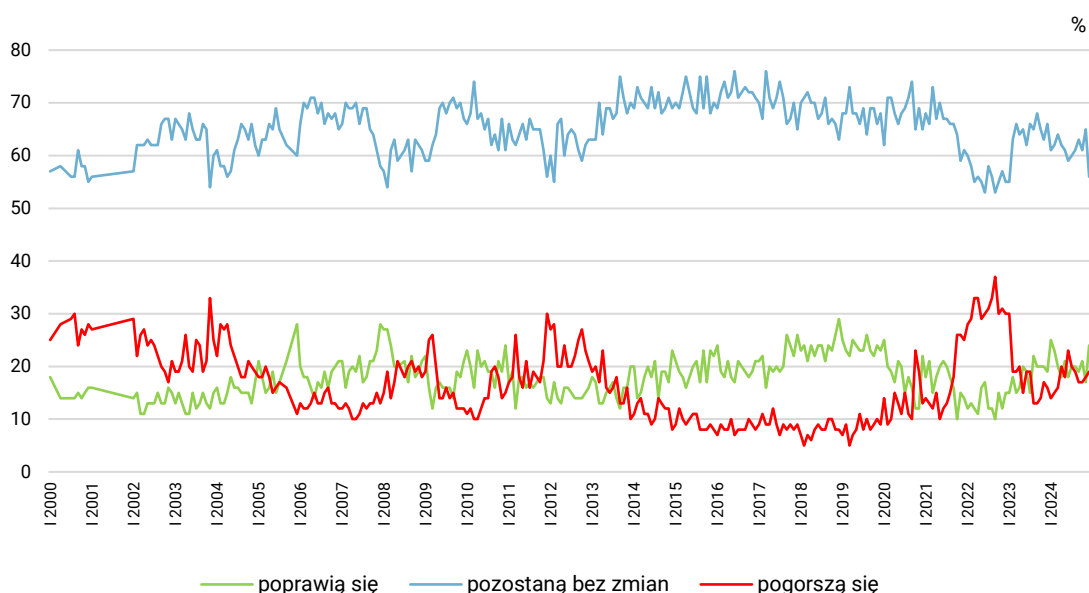
Po zarejestrowanym poprzednio pogorszeniu prognoz dotyczących warunków materialnych gospodarstw domowych obecnie odnotowujemy wzrost optymizmu w tej kwestii. Przybyło uważających, że warunki materialne ich gospodarstw domowych poprawią się (z 17% do 24%), ubyło nieoczekujących zmian w tym obszarze (z 65% do 56%), a udział obawiających się pogorszenia praktycznie nie zmienił się (19% wobec 18% ostatnio).

TABELA 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2023		2024											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w procentach													
– poprawią się	20	19	25	23	20	18	21	18	20	20	19	21	17	24
– pozostaną bez zmian	63	66	61	62	64	62	61	59	60	61	63	61	65	56
– pogorszą się	17	16	14	15	16	20	18	23	20	19	17	17	18	19

CBOS

RYS. 10. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:

Połowa dorosłych Polaków – nieco więcej niż w listopadzie – negatywnie ocenia rozwój sytuacji w kraju, a co trzeci wyraża zadowolenie z kierunku dokonujących się zmian. Przewidywania na najbliższy rok dotyczące ogólnej sytuacji w Polsce od kilku miesięcy pozostają dosyć stabilne – duża część badanych nie oczekuje zmian, a obawy przed pogorszeniem wybrzmiewają silniej niż nadzieje na poprawę.

Po zarejestrowanym poprzednio spadku niezadowolenia z sytuacji politycznej w grudniu obserwujemy jego wzrost, natomiast prognozy dotyczące tej kwestii są trochę bardziej spolaryzowane niż w listopadzie. Jednocześnie wyraźnie spadło przekonanie, prawdopodobnie w związku ze zbliżającymi się wyborami prezydenckimi, że sytuacja polityczna w ciągu najbliższego roku nie zmieni się.

W grudniu nie obserwujemy większych zmian w postrzeganiu sytuacji gospodarczej i już drugi miesiąc z kolei niezadowolenie z kondycji polskiej gospodarki przeważa nad zadowoleniem. Z kolei lepsze niż ostatnio są prognozy dotyczące tego obszaru, a także oceny i przewidywania odnoszące się do warunków materialnych gospodarstw domowych.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka